

עפ"ת 21418/12/15 - סוסנה קויפמן נגד מדינת ישראל, פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 21418-12-15 קויפמן נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: המ"ש 8964-11-15

בפני	כבוד השופטת אספרנצה אלון
המערערת	סוסנה קויפמן
	ע"י ב"כ עו"ד אנוש בוכניק
נגד	מדינת ישראל
המשיבה	פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

פסק דין

בפניי ערעור על החלטת בית המשפט השלום לתעבורה בחיפה (כבוד השופט גיל קרזבום) שניתנה ביום 7.12.15 בתיק המ"ש 8964-11-15 (להלן: "**בימ"ש קמא**" ו- "**ההחלטה**") בהתאמה, במסגרתה דחה בימ"ש קמא את בקשת המערערת להארכת המועד להישפט בגין דו"ח תנועה ששולם.

רקע והחלטת בימ"ש קמא

1. ביום 30.11.2011 נרשם לחובת המערערת דו"ח שמספרו 1500182040, בגין עבירה על תקנה 22(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 לאחר שרכבה צולם בעת אי עצירה וציות לרמזור (להלן: "**הדו"ח**"). המערערת שילמה את הדו"ח ביום 31.3.2012.

2. ביום 24.11.2015 הגישה המערערת בקשה להארכת מועד להישפט בגין הדו"ח וטענה כי העבירה בוצעה על ידי בנה, מר פליקס קויפמן ולא על ידה. המערערת טענה כי שילמה את הדו"ח על מנת לעזור לבנה שהיה אז חייל סדיר, כי לא ידעה שבצד העבירה ישנן נקודות שנצברות על שמה וכי באותה העת, התמודדה המערערת, ילידת רוסיה, עם קשיי התאקלמות רבים והייתה חסרת הבנה בסיסית באשר להשלכות תשלום הדו"ח ללא הסבתו. בהיודע הדבר לבנה, גער בה האחרון על ששילמה את הדו"ח והודיע כי יפעל להסבתו ומאז סברה, כי הדו"ח הוסב. רק במועד קבלת מסמך פירוט נקודות מטעם משרד הרישוי, הבינה המערערת כי הנושא לא טופל על ידי בנה וכי רישיון הנהיגה שלה עתיד להישלל בשל כך.

3. המשיבה התנגדה לבקשה וטענה כי מדובר בדו"ח ששולם מלפני למעלה מ-3 שנים ולכן מדובר בהרשעה חלוטה ויש לדחות את הבקשה על הסף.

בהחלטה מיום 7.12.15, היא ההחלטה נשוא הערעור, הורה בימ"ש קמא על דחיית הבקשה וקבע:

"לאחר ששקלתי את הבקשה וטענות הצדדים אני מחליט לדחותה. המבקשת היא זו ששילמה את הדו"ח לאחר שידעה באיזו עבירה מדובר ומועד ביצועה. מששולם הקנס על ידי המבקשת, יש לראותה כמי שהודתה בביצוע העבירה, הורשעה, נגזר דינה והרשעתה הפכה לחלוטה - ראה ע"פ 40584/07 ציפורה רייני נ' מ.ישראל - מחוזי ירושלים.

יודגש, כי המבקשת שילמה את הדו"ח כבר בתחילת שנת 2012. מדובר בשיהוי ארוך ביותר של מספר שנים ואין בעובדה שרק עתה נוכחה לדעת (כפי גרסתה) כי מדובר בעבירה הנושאת בצידה נקודות חובה, כדי להצדיק את השיהוי הארוך כל כך שבהגשת הבקשה. אם אכן המבקשת לא בצעה את העבירה, היה עליה לעתור להסבתו של הדו"ח או לבקש להישפט במסגרת התקופה הקבועה בחוק, והעובדה שרק היום ידעה כי העבירה נושאת בצידה נקודות חובה, אינה מהווה עילה לקבלת הבקשה. מעבר לנדרש, ספק בעיני באם המבקשת אכן לא ידעה כי העבירה נושאת בצידה נקודות חובה, מהטעם שעובדה זו מפורטת בדו"ח עצמו אותו המבקשת קבלה לידיה. אשר לטענת המבקשת לפיה בנה הבטיח כי יטפל בהסבת הדו"ח על שמו, הרי שהמבקשת לא בצעה כל מעקב בעניין ולא ווידאה שהעניין אכן טופל על ידו. עוד ייאמר, כי המבקשת יכולה לפעול להסבת הדו"ח על שמו של בנה במסגרת התקופה הקבועה בחוק ובהמשך לשלם את הדו"ח בעצמה, אם אכן כל חפצה היה לעזור לו כלכלית. בנסיבות אלו ובפרט העובדה שהמבקשת קבלה את הדו"ח לידיה, לא פעלה במסגרת התקופה שנקבעה בחוק להסבת הדו"ח, שילמה את הדו"ח מבחירתה והשיהוי הרב והבלתי מוצדק בהגשת הבקשה, אין מקום להיעתר לה. לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחית."

טענות המערערת

5. המערערת טוענת כי לא היא ביצעה את העבירה אלא בנה, אשר הודה בכך בתצהיר ונטל אחריות. קבלת הבקשה משמעה גרימת עיוות דין נוראי המתבטא בשלילת רישיונה של המערערת לשלושה חודשים על לא עוול בכפה, בעוד שמבצע העבירה ושהיה אחראי במידה רבה על השיהוי בהגשת הבקשה, חמק למעשה לחלוטין מעונש.

6. על הסוגיה חולשת הוראת סע' 230 לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב-1982 (להלן: "החוק") המאפשרת הגשת בקשה להישפט גם לאחר תשלום הקנס (רע"פ 2096/07 כוכבי נ' מדינת ישראל (1.5.07), כאשר השיקולים שעל בית המשפט לשקול דומים לאלו הנשקלים בעת דיון בבקשה לביטול פסק דין לפי סע' 130

לחוק - קיומה של סיבה מוצדקת, טעם ראוי או נימוק ממשי המסביר את האיחור בהגשת הבקשה או, כשיקול חלוףי ולא מצטבר, אם דחיית הבקשה תגרום לעיוות דין (רע"פ 9142/01 סוריא איטליא נ' מדינת ישראל, פד נז(6) 793).

7. שגה בימ"ש קמא עת לא נתן משקל כלשהו בהחלטתו לעיוות הדין החמור אשר נגרם כתוצאה מדחיית הבקשה - שלילת רישיונה בעוד החוטא יוצא נשכר. השיהוי בהגשת הבקשה נבע מהסתמכותה העיוורת על בנה אשר מטפל בכל ענייניה מול רשויות המדינה נוכח קשיי השפה. בנה הבטיח לטפל בהסבת הדו"ח אך לא עשה זאת ולכן אחריותו לשיהוי גדולה משלה. מכל מקום, חובה היה על בימ"ש קמא להעניק משקל מכריע לעיוות הדין שנגרם.

8. בדיון טען ב"כ המערער כי האחרונה אינה קוראת עברית ולכן, טעה בימ"ש קמא עת קבע בעמ' 2 ש' להחלטה, שיש ספק אם המבקשת לא ידעה שהעבירה נושאת בצידה נקודות חובה מהטעם שהדבר מפורט בדו"ח. עוד הוסיף ב"כ המערער כי הנימוקים של העיוות שנגרם מצדיקים הנעת גלגלי המערכת מחדש, במיוחד שמדובר בהסבת דו"ח בלבד ומבצע העבירה נוטל אחריות. את הפגיעה בשיקולי סופיות הדיון ניתן לרפא באמצעות סעיף 130.ב לחוק על ידי הטלת הוצאות מעין אישיות על המערער, בגין חלקה במחדל.

טענות המשיבה

9. המשיבה טוענת כי יש לדחות את הערעור, משלא נפל כל פגם בהחלטת בימ"ש קמא. המערער שילמה את הקנס בתחילת 2013 ולכן יש לראותה כמי שהודתה, הורשעה ונגזר דינה, דבר המופיע בגיליון ההרשעות הפליליות שלה. אם מלכתחילה סברה המערער שלא היא ביצעה את העבירה, היה עליה לבקש הסבת הדו"ח ולא לשלמו. מדובר בהתרשלות המערער, גם אם לא ידעה עברית.

10. מאז תשלום הקנס עברו 3 שנים, תקופה ממושכת שבהן שקטה המערער על שמריה ולא פעלה לשינוי הדו"ח. כעת, משגילתה שתשלום הקנס מוביל לצבירת נקודות ושהמצב אינו נח לה, הגישה את הבקשה להארכת המועד. אין לאפשר מצב שבו אנשים ישלמו קנסות ולאחר שנים יגלו משמעות הדבר ויבקשו תיקון. בנסיבות אלו יש עדיפות לסופיות הדיון.

דין והכרעה

11. לאחר שעיינתי בהחלטת בימ"ש קמא, שקלתי טענות הצדדים ויישמתי את הדין וההלכה על נסיבות מקרה זה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

12. **המסגרת הנורמטיבית**

אין מחלוקת כי הקנס נשוא הערעור שולם ב 30.3.2010. משמדובר בקנס ששולם, חל בענייננו סעי' 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982, הקובע כדלקמן:

"(ח) שילם אדם את הקנס רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו. אולם הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על אדם ששילם את הקנס ותובע ביטל את הודעת תשלום הקנס לפי סעיף קטן (ג) או על אדם שבית המשפט החליט לקיים את משפטו אף על פי שהודיע באיחור על רצונו להישפט כאמור בסעיף 230."

ברע"פ 2096/07 כוכבי נ' מדינת ישראל (1.5.07), נקבע:

"על הסוגיה חולשות הוראותיו של סעיף 229 לחוק סדר הדין הפלילי, כמו גם הכללים הנוהגים ברגיל באשר להידרשות מחודשת להרשעה חלוטה בפלילים. אלה גם אלה סוללים בפני אדם, אשר קנס הושת עליו בגין עבירת תעבורה שביצע, לרבות בפני מי ששילם את הקנס, דרכים שונות להתגונן מפני הרשעה או לשנות ממנה. בחלקן, מוגבלת הפעולה בזמן, וזאת משיקולים של סופיות הדין ושל יעילות ההליך. ברם, מקום בו לא ידע ולא יכול היה אדם לדעת כי אישום תלוי ועומד נגדו, עשויה להימצא הצדקה לחריגה מסד זמנים זה" (פסקה 8).

עוד נקבע ברע"פ 7018/14 טיטלבאום נ' מדינת ישראל (30.10.14):

"המסגרת הנורמטיבית לדין בבקשה להארכת רשות להישפט, קבועה בסעיף 230 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982 (להלן החסד"פ); לפיו: "בית המשפט רשאי, לקיים את המשפט גם אם אותו אדם ביקש להישפט באיחור, ובלבד שהתקיימו התנאים האמורים בסעיף 229(ה), בשינויים המחויבים, או מנימוקים מיוחדים אחרים שיפרט בהחלטתו". סעיף 229(ה), מורה כי ניתן לדון בבקשה שהוגשה באיחור, בתנאי "שהבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושמןעו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה."

טענת המערערת כי היה על בימ"ש קמא לתת משקל מכריע לעיוות הדין שנגרם לה ולקבל את הבקשה, גם ללא נימוק המצדיק את העיכוב בהגשתה, אינה מתיישבת עם הוראות החוק והפסיקה, הקובעת כי סמכות זו של ביהמ"ש יש להפעיל **בצמצום** ורק מקום שהוכח בפניו כי האיחור בהגשת הבקשה נבע מסיבות סבירות שלא היו תלויות במבקש ושמןעו ממנו להגיש הבקשה במועד. כך נקבע, תוך הבחנה בין בקשה לביטול פס"ד שניתן בהעדר לבקשה להארכת המועד להישפט, בעפת (ב"ש) 42904-01-14 אברהם מויאל נ' מדינת ישראל (10.6.14), שם נקבע:

אלא שטענה זו אינה עולה בקנה אחד עם פסיקה מפורשת של בית המשפט העליון, אשר אבחנה בין הליך של בקשה לביטול פסק דין שניתן בהעדר התייצבות, לבין בקשה להארכת מועד להישפט בגין דו"ח. ראה רע"פ 1260/09 שלבי עאטף סעיד נ' מדינת ישראל (2.6.09): "ניתן לראות אפוא כי כאשר בעבירה מסוג "ברירת משפט" עסקינן, יש להראות כי האיחור

בהגשת הבקשה להישפט נובע מסיבות סבירות, שכן הנחת היסוד היא כי הנאשם כלל אינו מעוניין להישפט בגין מעשיו. שונה מצב זה ממקרה בו לנאשם זכות להישפט מלכתחילה, כברירת מחדל, וניתן פסק דין בהיעדרו, שאז ישנו מקום לשיקול ביתר שאת אם ישנו מקום לבטל את הרשעתו. במקרה שלפניי מכל מקום, עמדו על כך הערכאות הקודמות, כי לא השכיל המבקש להוכיח כי האיחור בהגשת הבקשה נובע מסיבות סבירות שכן...לא ניתנה סיבה הגיונית מדוע פעל להוכיח את חפותו כשנה ושמונה חודשים לאחר מתן הודעת הקנס... " (ההדגשה אינה במקור).

13. מן הכלל אל הפרט

בדין קבע בימ"ש קמא כי אין בנימוקי המערערת בכדי להאריך את המועד להישפט, שלוש שנים ומעלה לאחר ששולם הדו"ח וכ-4 שנים לאחר ביצוע העבירה.

לא מצאתי כל פגם בהחלטתו. החלטתו מתיישבת עם החוק, הפסיקה ועם העובדות הקונקרטיות של תיק זה.

אין בנימוקי המערערת ובמחדליה ו/או במחדלי בנה, בכדי להצדיק מתן ארכה כה משמעותית. הטענה כי לא שלטה בשפה העברית וכי סמכה על בנה, אין בה די. מדובר במבקשת שהינה בגירה וכשירה. בחלוף למעלה מ-3 שנים הסתבר למבקשת ו/או לבנה כי בשל צבירת נקודות שבהן גם הנקודות נשוא העבירה, נשלל רשיונה, מצאה לנכון להגיש בקשה להארכת מועד. מדובר בשיקול של תועלת ולא בשיקול של עיוות דין. משבחרה המבקשת לשלם את הקנס, חזקה עליה כי הבינה את המשמעות או לחלופין, מצופה ממנה כי תברר זאת, בטרם התשלום.

מכל מקום, לא התרשמתי כי הודאת המבקשת בעבירה, על דרך של תשלום הקנס נבעה מסיבות שלא היו תלויות בה ומצדיקות חריגה מן הכלל. נימוקי בימ"ש קמא יפים ונכונים בעיניי.

סיכומי דבר, הערעור נדחה.

המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, י"ט טבת תשע"ו, 31 דצמבר 2015, בהעדר הצדדים.

אספרנצה אלון , שופטת